

Teravilja- ja õlikultuuride turg

III kvartal 2014

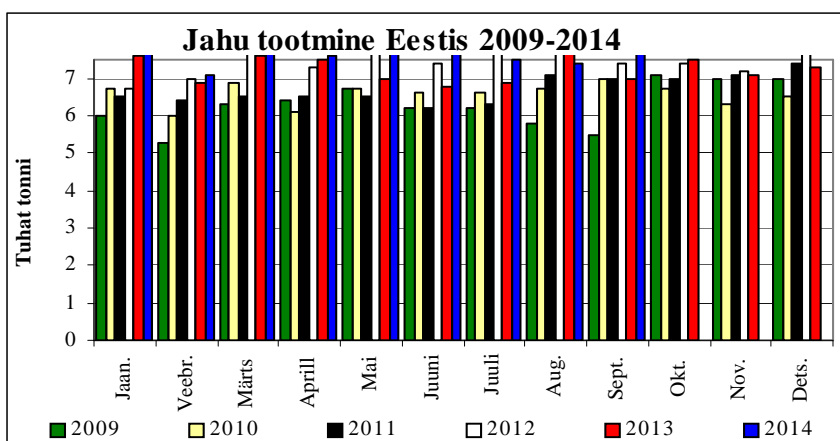
Sisukord

Teraviljatoodete tootmine Eestis	1
Eksport ja import	2
Eesti teraviljaturg	8
Läti ja Leedu teravilja kokkuostuhinnad	8
Põllumajandusbörsid	10
Teravilja kokkuostuhinnad EL-s	11
Eesti teraviljaekspordi sihtriigid aastatel 1995-2014	12

Väljaandja:

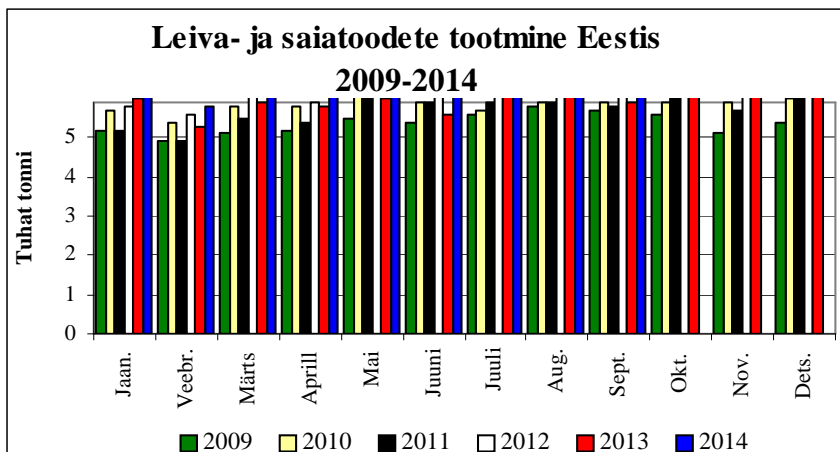
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda
J.Vilmsi 53G, 10147 Tallinn
Tel. 372 600 9 349, Faks 372 600 9 350
e-mail: info@epkk.ee, http://www.epkk.ee

Teraviljatoodete tootmisest Eestis

Suuremad jahutootjad Eestis tootsid Statistikaameti andmetel toidujahu **2014. aasta kolmandas kvartalis** 22 700 tonni. Jahu toodang kasvas 12 kuuga 5,1% ehk 1100 tonni, kuid vähenes kvartaliga 1,7% ehk 400 tonni. Enam toodeti jahu jaanuaris, märtsis, juunis ja septembris – 7800 tonni.

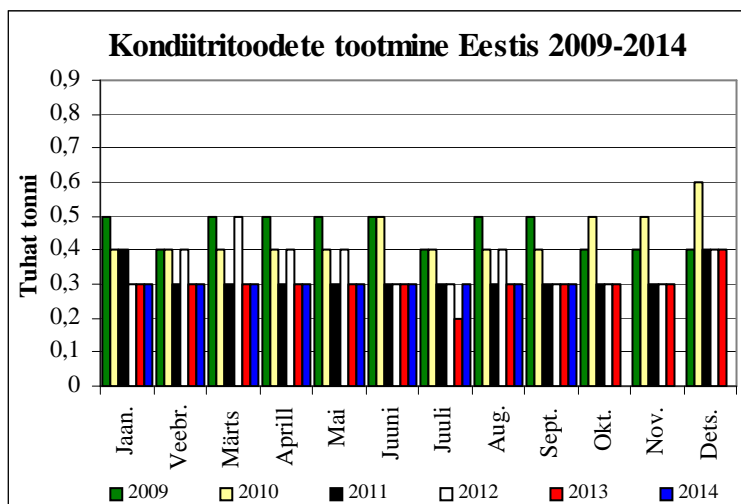
9 kuu jahutoodang oli tänavu 68 500 tonni, mida on 5,4% ehk 3500 tonni rohkem kui mullu.

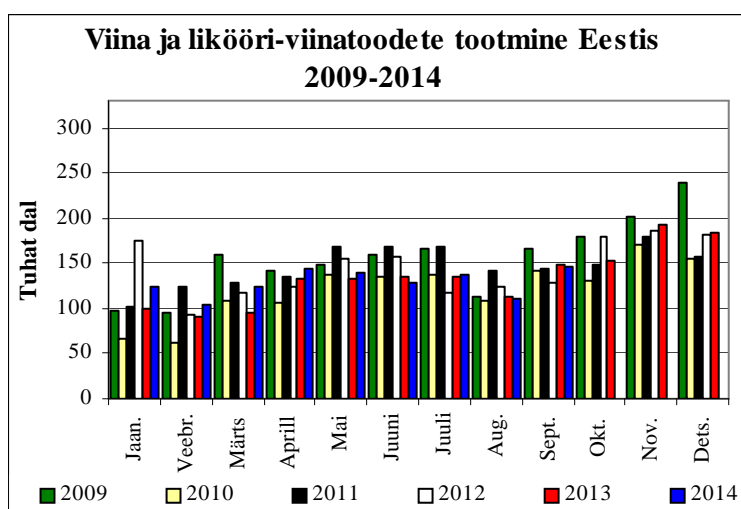
Suuremad leivatööstused Eestis tootsid **2013. aasta kolmandas kvartalis** 21 200 tonni leiva- ja saiatooteid. Pagaritoodete kogus kasvas 12 kuuga 14,4% ehk 2900 tonni ning kvartaliga 6,5% ehk 1300 tonni.

9 kuu jooksul toodeti 59 600 tonni pagaritooteid, mida on 12,7% ehk 6 700 tonni rohkem kui mullu samal perioodil. Kõige enam toodeti tänavu leiba-saia augustis ja septembris - 7 100 tonni.

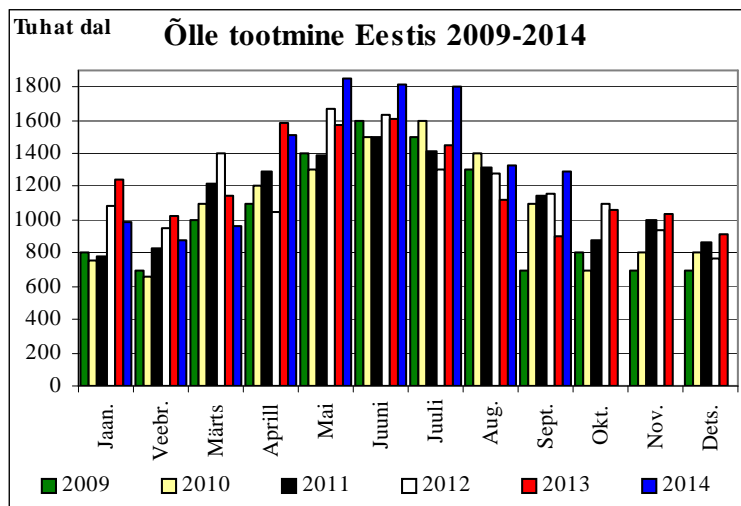

Jahust valmistatud kondiitritooteid toodeti 2014. aasta kolmandas kvartalis 900 tonni, mida on 12,5% ehk 100 tonni rohkem kui eelmise aasta samal perioodil. Eelmise kvartaliga võrreldes jäi toodang samale tasemele. Kui jahust kondiitritooteid mahte iseloomustab kolmandas kvartalis üldine langus, siis tänava on toodang olnud kõigi kvartalite lõikes stabiilne. Kuude lõikes on mahud olnud ilma erandita 300 t kuus, mis on küll väiksem, kui kaks aastat tagasi, kui samas annab tootjatele positiivse signaali **Selle aasta 9 kuuga** toodeti Eestis 2700 tonni kondiitritooteid, mida on 3,8% ehk 100 tonni enam kui mullu samal perioodil.

Viina- ja likööri- ja viinatoodete maht kasvas kuni 2008. aasta teise kvartalini, asudes alates 2008. aasta juulist langusteele. Kui 2012.a. kolmandas kvartalis langes veel tootmine, siis tänava ollakse taas tõusuteel. Eestis tööstused tootsid viina- ja likööri- ja viinatoodeteid **2014. aasta kolmandas kvartalis** 396 000 dal. Tootmine langes eelmise aasta sama perioodiga võrrelduna 0,5% ehk 2 000 dal ning kvartaliga 3,9% ehk 13 000 dal. Kõige enam toodeti tänava viina- ja likööri- ja viinatoodeteid septembris – 147 000 dal.

Selle aasta 9 kuu jooksul toodeti Eestis 1 161 000 dal viina- ja likööri- ja viinatoodeteid, mis tähendab eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 7,2% ehk 78 000 dal kasvu.

Eestis toodeti **õlut 2014. aasta kolmandas kvartalis** 4 417 000 dal, mida on 27,4% ehk 950000 dal rohkem kui mullu samal perioodil. Kvartaliga vähenes õlle tootmine 14,7% ehk 414000 dal - lahjade alkoholsete jookide tarbimise kõrgpunkt jääb rohkem teise kvartalis. Kolmandas kvartalis villiti õlut kõige enam juulis – 1800000 dal. Samas oli aasta suurima toodangumahuga kuu mai, mil toodeti 1 854 000 dal õlut.

Selle aasta 9 kuu jooksul toodeti Eestis 12 413 000 dal õlut, mis tähendab 12 kuuga 18,4% ehk 288 000 dal suurust tootmismahude kasvu.

Teravilja, õlikultuuride ja nende toodete ekspordist ja impordist 2014. aasta jaanuarist septembrini

Eesti põllumajandussaaduste **kogueksport** oli **2014. aasta 9 kuuga** 880,6 miljonit Eurot olles 2,2 mln Eurot ehk 0,3% suurem kui 2013. aasta samal perioodil. Sellest teravilja eksporditi 23,41 mln Eurot eest.

Põllumajandussaaduste **koguimport** **2014. aasta 9 kuuga** moodustas 1097,1 miljonit Eurot, mis on 3,35 mln Eurot ehk 0,3% suurem 2013. aasta sama perioodi sisseveost. Teravilja imporditi Eestisse 10,75 mln Eurot eest.

Põllumajandussaaduste väliskaubanduse puudujääk oli **2014. aasta 9 kuuga** 216,5 miljonit Eurot, mis eelmise aasta sama perioodiga võrreldes kasvas 0,3% ehk 0,75 miljonit Eurot.

Olulisemad Eesti 2014. aasta 9 kuu **eksportpartnerid** olid Euroopa Liidu riikidest Soome (18,8%), Läti (17,0%) ja Leedu (15,8%) ning kolmandatest riikidest Venemaa (17,0%), Norra (1,3%) ja Ukraina (1,1%). Euroopa Liidu liikmesriikide osatähtsus Eesti põllumajandussaaduste ekspordis oli tänava septembri lõpuks 75,4%, mis aastaga kasvas 3,5%.

Kõige enam **imporditi** põllumajandussaadusi 2013. aasta 9 kuuga Euroopa Liidu riikidest Lätist (14,9%), Leedust (12,9%), Soomest (8,1%), Saksamaalt, Poolast (8,1%) ja Hollandist (7,5%). Kolmandatest riikidest imporditi põllumajandussaadusi enim Venemaalt (1,1%), USA (0,5%), teiste riikide osa jäi enam kui tagsihoidlikuks. Euroopa Liidu liikmesriikide osa impordis oli 2014. aasta septembri seisuga 93,4%, kahanedes 12 kuuga 0,1%.

Nisu

2013. aasta 9 kuuga imporditi Eestisse 2762,31 tonni nisu, sealhulgas 80,78% Lätist, 14,22% Leedust ja 1,98% Taanist. Aastaga kahanes import 19936,03 tonni ehk 87,8%.

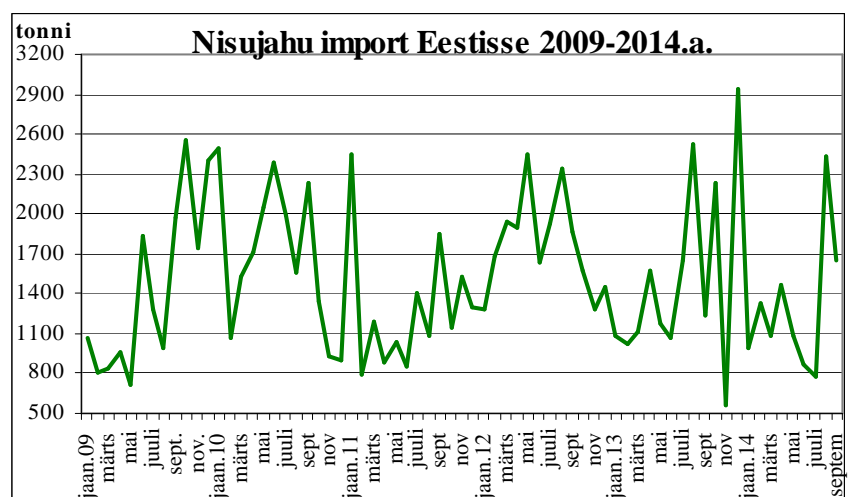
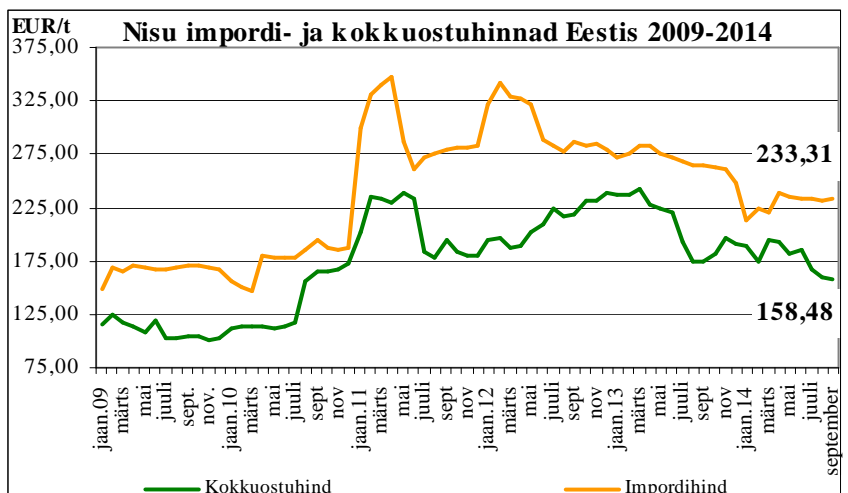
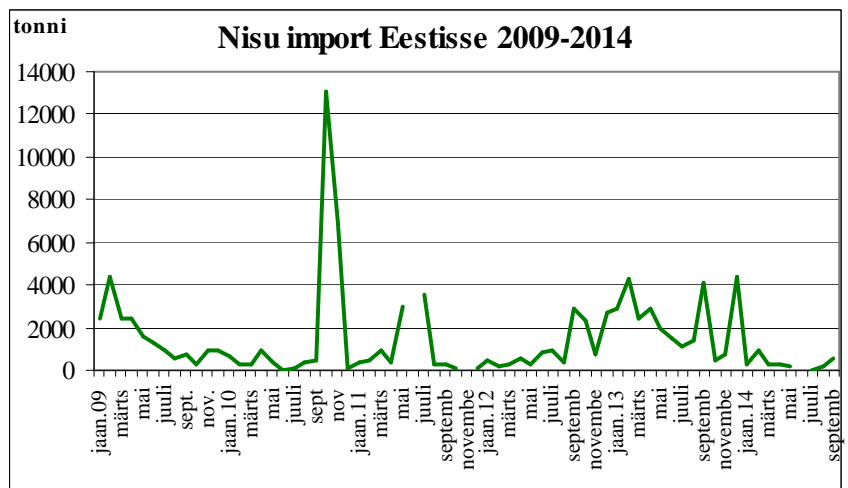
2014. aasta augusti seisuga veeti nisu **Eestist** välja 58414,17 tonni, mida on 45454,95 ehk 43,8% vähem kui mullu. Peamisteks eksportpartneriteks olid Norra (28,9%), Saksamaa (26,9%) ja Läti (25,0%). 2013. aastal veeti samal perioodil Eestist välja 103869,12 tonni nisu.

2014. aasta 9 kuu nisu keskmiseks **import-hinnaks** kujunes 203,17 EUR/t, mis 12 kuuga on odavnendunud 22,9% ehk 60,51 EUR/t. Nisu keskmine **eksport-hind** oli 2014. aasta 9 kuuga 195,83 EUR/t, mis 12 kuuga odavnes 10,2% ehk 22,19 EUR/t.

Tänavu septembris oli toidunisu keskmine **kokkuostuhind** Eestis 158,48 EUR/t, mis on 32,1% ehk 74,83 EUR/t sama perioodi nisu importhinnast ja 19,1% ehk 37,35 EUR/t eksport-hinnast odavam.

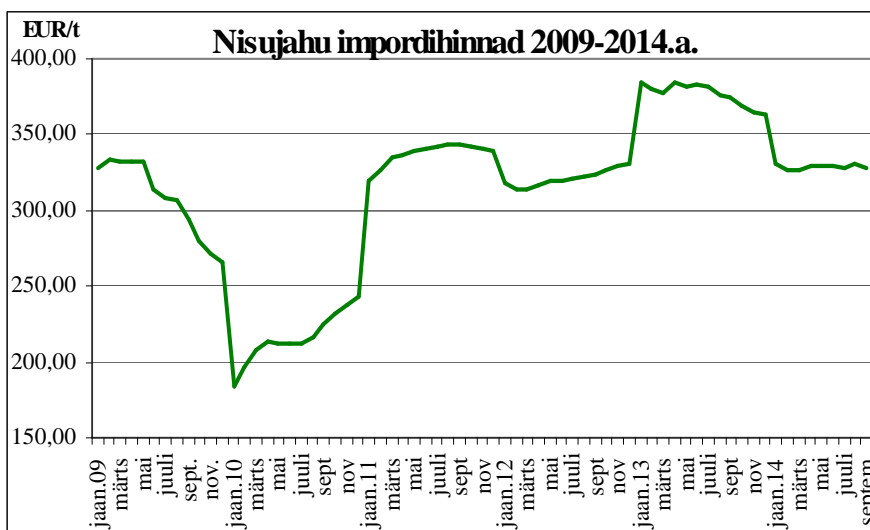
Nisu püülijahu imporditi 2014. aasta 9 kuuga 11696,97 tonni keskmise hinnaga 328,03 EUR/t. 12 kuuga vähenes import Eestisse 6,0% ehk 752,74 tonni. Alates 2003. aastast on olulist rolli nisujahu sisseveos Eestisse mänginud Soome, tänava (56,27%) ja Läti (38,98%) aastate kaupa kohti vahetades. Kolmas on Leedu, tagsihoidliku 3,28%-ga.

Tänavu septembri seisuga **veeti Eestist välja** 15253,93 tonni nisujahu, mida on 24,8% ehk 5041,8 tonni vähem kui 12 kuud tagasi.

Nisujahu keskmine importhind oli **2014. aasta 9 kuuga** 328,03 EUR/t, mis on 46,65 EUR/t ehk 12,5% odavam kui 12 kuud tagasi. Mullu mais oli keskmine impordihind 374,68 EUR/t. Nisujahu keskmine eksporthind oli **2014. aasta septembris** 337,90 EUR/t, mis 12 kuuga odavnes 51,56 EUR/t ehk 13,2%.

Töödeldud tooted nisust ümberarvestatuna teraks lisasid **2013. aasta 9 kuuga** teranisu 2746,31 tonnisele

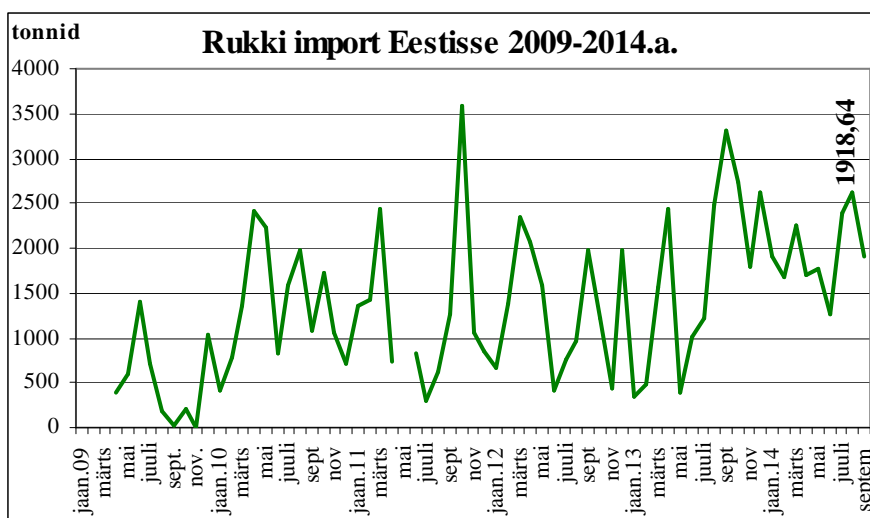

impordile 19088,62 tonni. Seega veeti septembri lõpuks Eestisse nisu ümberarvestatuna teraks 21850,93 tonni. Üldisest kogusest 21849,74 tonni toodi EL liikmesriikidest ja vaid 1,19 tonni kolmandatest riikidest. Nisu ümberarvestatuna teraks imporditi Eestisse **mullu 9 kuuga** 51086,28 tonni.

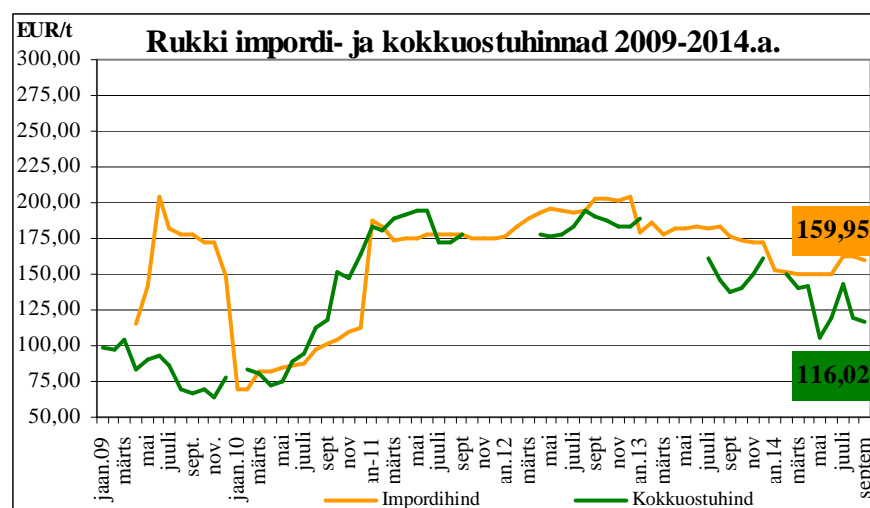
Tänavu septembri seisuga eksporditi Eestist 58414,17 tonni teranisu, millele lisandus 21800,7 tonni töödeldud tooteid nisust ümberarvestatuna teraks. Seega kokku ümberarvestatuna teraks 80214,87 tonni.

Rukis

Rukist imporditi **2014. aasta 9 kuuga** Eestisse 17506,64 tonni, mida on 4251,56 tonni ehk 32,1% rohkem kui 12 kuud tagasi. 2014. aastal püsib peamise importöörina Läti, kust veeti rukist Eestisse 16569,18 t (94,65%), keskmise hinnaga 144,77 EUR/t. Ülemöödunud aasta tähtsuselt teine importöör Venemaa, kes eelmisel aastal oli täielikult pildilt kadunud on taas teisel kohal. Tõsi, Venemaa osa on tagasihoidlik, vaid 2,51%, hind aga Lätiga võrreldes kõrgem - 160,00 EUR/t.

Rukki keskmine kokkuostuhind oli **2014. aasta septembris** 116,02 EUR/t, mis on 43,93 Eurot ehk 27,5% odavam sama perioodi importhinnast ja 84,58 EUR ehk 33,3% eksporthinnast. Rukki väljaveo keskmine hind oli selle aasta esimese 9 kuuga 173,96 EUR/t.

Eestist eksporditi **2014. aasta 9 kuuga** 5348,72 tonni rukist, mida on 32,9% eelmise aasta ekspordist ehk 10885,3 tonni vähem kui aasta varem. Mullu samal ajal veeti Eestist välja 16234,02 tonni rukist..

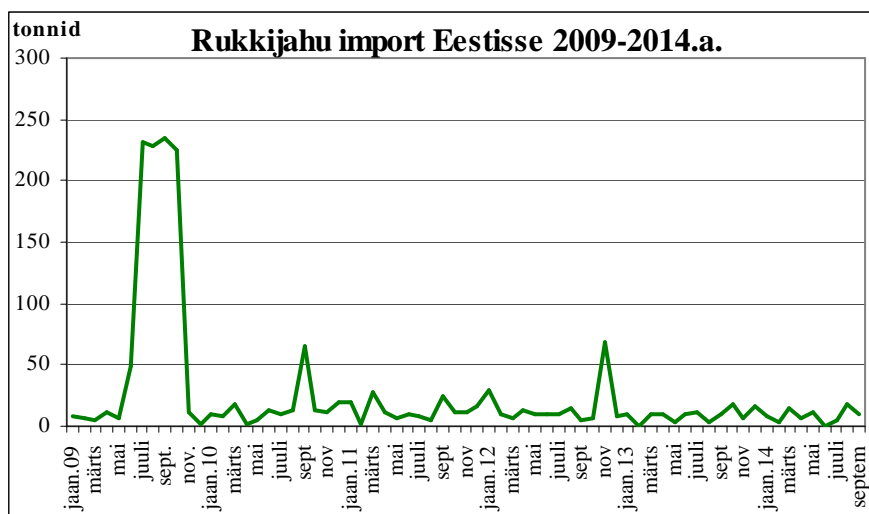
Töödeldud tooted rukkist ümberarvestatuna teraks lisasid **2014. aasta 9 kuuga** terarukki impordile 692,71 tonni. Seega veeti 2014.a. septembri seisuga Eestisse rukist ümberarvestatuna teraks 181199,35 tonni.

Selle aasta 9 kuu seisuga eksporditi Eestist lisaks tonni terarukkile 4952,08 tonni töödeldud rukist ümberarvestatuna teraks, seega kokku 10300,80tonni. Ekspordis läks EL liikmesriikidesse 10278,45 tja kolmandatesse riikidesse 22,35 t.

Rukkijahu

Rukki püülijahu **imporditi** Eestisse **2014. aasta 9 kuuga** 78,36 tonni keskmise hinnaga 360,75 EUR/t, sisseveo maht kasvas 12 kuuga 10,7 tonni ehk 15,8% ja importhind odavnes 34,68 EUR/t ehk 8,8%. Tänavu septembri seisuga toodi 59,09% kogu imporditud rukkijahust Soomest ja 39,66% Rootsist. **Mullu** samal perioodil veeti Eestisse sisse 67,66 tonni rukki püülijahu keskmise hinnaga 395,43 EUR/t.

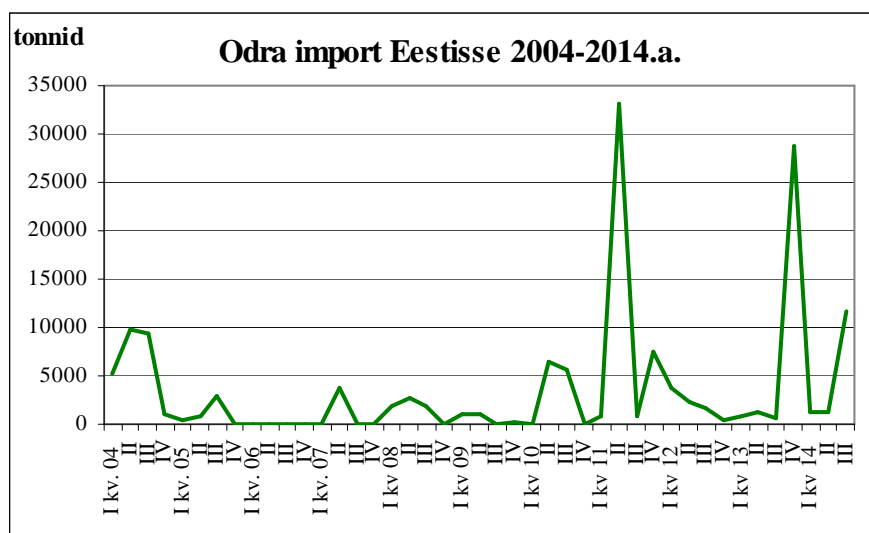
2014 aasta septembri seisuga **veeti Eestist välja** 2755,40 tonni rukkijahu keskmise hinnaga 243,61 EUR/t. Aastaga on rukkijahu väljavedu Eestist kahanenud 120,64 tonni ehk 4,2%, samas on eksporthind odavnenud 29,79 EUR/t ehk 10,9%.

Oder

Otra **imporditi** **2014. aasta 9 kuuga** 14079,77 tonni keskmise hinnaga 170,97 EUR/t. Võrreldes 12 kuu taguse perioodiga on odra sissevedu Eestisse kasvanud 5,2 korda ja importhind odavnenud 157,51 EUR ehk 52,0%.

Otra **eksportiti Eestist tänavu septembri seisuga** 41128,49 tonni keskmise hinnaga 175,84 EUR/t. Aastaga on odra väljavedu vähenenud 51760,81 tonni ehk 55,7% ja eksporthind odavnenud 18,96 Eurot (9,7%).

Töödeldud otra ümberarvestatuna teraodraks imporditi Eestisse **2014. aasta 9 kuuga** 35436,28 tonni, EL liikmesriikidest imporditi sellest 35426,74 tonni ja vaid 9,54 t (0,02%) kolmandatest riikidest. Töödeldud tooted moodustasid tervikkogusest 21356,51tonni.

Selle aasta 9 kuuga veeti Eestist välja otra ümberarvestatuna teraks 42614,65 tonni, millest tooted odrast moodustasid 1486,17 tonni. EL läks kogu odrast 29186,3 tonni ehk 68,5%.

Rapsi- ja rüpsiseemned

Rapsi- ja rüpsiseemneid imporditi Eestisse **2014 aasta 9 kuuga** 15273,78 tonni keskmise hinnaga 742,95 EUR/t. Imporditud toodangust 50,3% toodi Leedust. Rapsi sissevedu Eestisse on 12 kuuga kasvanud 13603,64 tonni ehk 9,1 korda ja importhind odavnenud 810,25 EUR ehk 63,4%. Möödunud aastal veeti rapsi sisse hinnaga 1283,20 EUR/t. **2014. aasta septembri** seisuga veeti Eestist välja 37485,94 tonni rapsi- ja rüpsiseemneid keskmise hinnaga 383,12 EUR/t. Mullu eksporditi samal perioodil rapsi- ja rüpsiseemneid 36641,8 tonni keskmise hinnaga 472,27 EUR/t.

Rapsi kokkuostuhinnad Eestis (EUR/t km-ta, kokkuostjate aritmeetiline keskmine hind kuu lõpus)

	II kv 14 keskm. hind	Juuli 2014	August 2014	Sept. 2014	III kv 14 keskm. hind	Okt. 2014	Muutus kvartalis %	Muutus aastas %
Keskmine	369,58	319,78	309,87	298,53	309,39	313,80	-16,3	-11,0

Allikas:TNS EMOR

Eksport - Import

Teravilja, õlikultuuride ja nende toodete eksport ja import 2013 - 2014.a. 9 kuuga (jaanuar-september), tonnides

Kood	Kaubagrupp	EKSPORT		IMPORT	
		2013	2014	2013	2014
0708	Kaunviljad	0,1	24,69	20,9	34,85
1001	Nisu, meslin	103869,1	58 414,17	22698,3	2 762,31
1002	Rukis	16234,0	5 348,72	13255,1	17 506,64
1003	Oder	92889,3	41 128,49	2702,6	14 079,77
1004	Kaer	7536,1	16 264,84	819,2	949,02
1005	Mais	2010,9	680,96	23756,2	19 387,62
1006	Riis	564,3	244,39	2908,3	2 372,44
1008	Tatar, hirss	707,2	669,51	1487,2	1 326,27
1101	Nisujahu	20295,7	15 253,93	12449,7	11 696,97
1102	Jahu muust terav.	2882,1	2 759,27	78,1	117,24
1103	Tangud, lihtjahu	562,5	272,23	1255,0	492,40
1104	Kruubid, helbed	8233,6	16 019,93	3449,4	3 599,58
1105	Jahu, helbed kartulist	65,7	63,61	506,4	462,71
1106	Jahu kaunviljadest	0,2	0,12	13,7	19,25
1107	Linnased	739,2	859,05	14331,9	16 180,25
1108	Tärklis	63,0	118,63	2322,3	3 093,73
1109	Nisuvalk	4,5	20,27	891,3	375,08
1201	Sojauba	706,0	626,89	4294,2	1 961,90
1202	Maapähkel	0,7	22,89	313,9	433,77
1204	Linaseemned	0,1	23,52	289,0	404,84
1205	Rapsiseemned	36667,9	37 485,94	1670,1	15 273,78
1206	Päevalilleseemned	1,7	632,18	1046,1	1 616,66
1207	Muud õliseemned	104,6	40,53	213,0	245,54
1208	Jahu õliseemnetest	3,7	2,72	156,5	8,23
1209	Seemned külviks	108,9	868,38	1001,1	900,09
1210	Humala käbid	1,3	0,50	11,7	10,90
1507	Sojaõli	3993,8	735,56	2322,1	199,46
1508	Maapähkliõli	0,8	0,76	0,6	6,80
1509	Oliivõli	219,6	56,16	567,0	576,67
1510	Muu oliiviõli		145,89		211,19
1511	Palmiõli	44,0	40,06	329,8	319,86
1512	Päevalilleõli	3075,1	2 692,70	3953,1	2 037,18
1513	Kookospähkliõli	20,0	0,02	177,1	165,55
1514	Rapsi-, sinepiõli	22476,6	32 147,05	8769,1	3 245,22
1515	Muud taimeraskvad	266,0	272,09	111,5	687,01
1901	Linnaseekstrakt	1713,4	2 727,14	2986,8	4 425,08
1902	Makaronid	1614,7	1 783,45	6055,4	5 684,49
1904	Teravilja paisut. teel valmist. toidukaup	147,2	176,95	2221,0	1 989,56
1905	Leiva-, saiatooted	17780,4	24 178,52	14633,4	15 430,92
2301	Valgul. loomasööt	4302,4	1 916,49	1100,5	744,03
2302	Terav. töötlusjäätgid	11720,5	10 775,82	5270,4	1 528,09
2303	Tärklise-, õlle- või piiritusetööst.jäätgid	99,5	396,22	4312,7	2 373,70

Kood	Kaubagrupp	EKSPORT		IMPORT	
		2013	2014	2013	2014
2304	Õlikoog.sojaõli baasil	309,0	7 899,03	20337,1	26 467,29
2306	Õlikoogid muude õlide ja rasv.baasil	10716,3	24 385,10	26522,1	28 522,20
2308	Mujal nimetamata taimne loomatoit	28,9	37,67	121,9	49,00
2309	Loomatoit	5908,2	2 732,66	55730,6	55 857,02

Teravilja kaubavahetuse struktuur riigiti 2014. aasta 9 kuuga (% kogusest)

Nisu 1001		Rukis 1002		Oder 1003	
Eksport	Import	Eksport	Import	Eksport	Import
Norra 28,9 Saksam. 26,9 Läti 25,0 Hispaan.16,9 Leedu 0,6	Läti 80,78 Leedu 14,22 Taani 1,98 Saksam 1,58 Soome 1,43	Soome 95,1 Läti 4,8	Läti 94,65 Venem. 2,51 Soome 1,29 Taani 1,08 Saksam.0,38	Läti 25,6 Norra 22,5 Leedu 14,0 Venem 10,1 Saksam 10,2	Soome 49,81 Rootsi 28,81 Leedu 21,06 Saksam. 0,26 Läti 0,03
Kokku 58414,17 t	Kokku 2762,31 t	Kokku 5348,72 t	Kokku 17506,64 t	Kokku 41128,49 t	Kokku 14079,77 t
Bilanss + 55651,86 t		Bilanss – 170157,92 t		Bilanss + 27048,72 t	
103869,12	22698,34 t*	16234,02 t*	13255,08 t*	92889,30 t*	2702,63 t*

Teravilja kaubavahetuse struktuur riigiti 2014. aasta 9 kuuga, (% kogusest)

Kaer 1004		Mais 1005		Muud teraviljad 1008	
Eksport	Import	Eksport	Import	Eksport	Import
Soome 23,3 Rootsi 20,4 Taani 19,4 Läti 13,3 Saksam.10,0	Soome 63,89 Läti 22,35 Leedu 11,19 Poola 2,57	Läti 84,3 Leedu 15,5 Soome 0,2	Leedu 35,52 Läti 24,60 Venem. 24,95 Ukraina 13,98 Prantsus. 0,38	Saksam. 25,5 Poola 30,2 Leedu 20,7 Läti 21,3 Soome 2,1	Leedu 50,82 Läti 41,04 Saksam.7,54 Holland 0,28 Bulgaar. 0,30
Kokku 16264,84 t	Kokku 949,02 t	Kokku 680,96 t	Kokku 19387,62 t	Kokku 669,51 t	Kokku 1326,27 t
Bilanss +15315,82 t		Bilanss –18706,66 t		Bilanss –656,76 t	
7536,09 t*	819,16 t*	2010,94 t*	23756,20 t*	707,23 t*	1487,16 t*

Teraviljatoodete impordi struktuur riigiti 2014. aasta 9 kuuga, (% kogusest)

Püülijahu nisust 1101	Püülijahu rukkist 110210	Linnased 1107	Helvestatud kaer 11041290	Tangud ja liht- jahu odrast v. rukkist 11031920	Tangud ja lihtjahu nisust 11031190
Soome 56,27 Läti 38,98 Leedu 3,28 Rootsi 1,09 Saksam. 0,22 Itaalia 0,07	Soome 59,09 Rootsi 39,66 Leedu 1,25	Taani 41,19 Saksam 27,98 Leedu 28,83 Soome 1,37 Poola 0,48 Läti 0,09	Läti 50,34 Soome 47,58 Leedu 2,07	Läti 84,36 Leedu 15,40 Soome 0,24	Läti 51,01 Soome 26,54 Leedu 22,42 Saksam 0,03
Kokku 11696,97 t	Kokku 78,36 t	Kokku 16180,25 t	Kokku 1358,35 t	Kokku 89,49 t	Kokku 152,73 t
12449,71 t*	67,66 t*	14331,91 t*	1328,71 t*	0,0 t*	188,93 t*

PM Kaubandusbüroo andmetel (*andmed 2013a. kohta)

Eesti teraviljaturg

Teravilja kokkuostuhinnad, Töötajaettevõtete kaalutud keskmine, EUR/tonn

	II kv 14 keskm. hind	Juuli 2014	August 2014	Sept. 2014	III kv 14 keskm. hind	Muutus kvartalis %	Muutus aastas %	Okt. 2014
Toiduteravili								
nisu	186,51	167,09	159,54	158,48	161,70	-13,3	-10,3	154,84
rukis	141,07	143,35	119,26	116,02	126,21	-10,5	-15,0	113,05
oder	161,10	144,00	139,55	145,67	143,07	-11,2	-12,5	138,47
kaer	150,15	155,00	155,00	-	155,00	3,2	-16,2	130,00
Söödateravili								
nisu	186,58	165,45	132,35	128,77	142,19	-23,8	-9,1	126,56
rukis	103,50	-	103,94	108,94	106,44	2,8	-24,7	99,05
oder	152,16	137,87	137,92	141,51	139,10	-8,6	-13,1	132,65
kaer	113,20	96,07	101,19	100,35	99,20	-12,4	-29,8	97,15

Allikas: EKI

Nisu. 2014a. kolmandas kvartalis odavnes toidunisu keskmine kokkuostuhind kvartaliga 13,3% ehk 24,81 EUR/t ning 12 kuuga 10,3% ehk 18,61 EUR/t. Toidunisu keskmine kokkuostuhind oli selle aasta kolmandas kvartalis 161,70 EUR/t, 2013.a.180,31 EUR/t, 2012.a.220,14 EUR/t ja 2011.a. 185,60 EUR/t.

Söödanisu keskmine kokkuostuhind odavnes 2014. aasta kolmandas kvartalis eelmise kvartaliga võrrelduna 23,8% ehk 44,39 EUR/t ja 12 kuuga 9,1% ehk 14,81 EUR/t. Tänavu kolmandas kvartalis oli söödanisu keskmine kokkuostuhind Eestis 142,19 EUR/t, 2013.a 156,37 EUR/t, 2012.a.202,60 EUR/t ja 2011.a. 189,86 EUR/t.

Oder. Söödaodra keskmine kokkuostuhind Eestis langes 2014.a. kolmandas kvartalis eelmise kvartaliga võrrelduna 8,6% ehk 13,06 EUR/t ja aastaga 13,1% ehk 21,00 EUR/t. Tänavus III kvartalis oli söödaodra keskmine kokkuostuhind 139,10 EUR/t 2013.a. 160,10 EUR/t, 2012.a.201,85 EUR/t ja 2011.a. 175,98 EUR/t. Toiduodra hind oli tänavu kolmandas kvartalis 143,07 EUR/t.

Toidurukki keskmine kokkuostuhind 2014. aasta kolmandas kvartalis oli 126,21 EUR/t langedes kvartaliga 10,5% ehk 14,86 EUR/t ja 12 kuuga 15,0% 22,21 EUR/t. 2012.a.oli toidurukki hind 189,02 EUR/t, ja 2011.a. 174,35 EUR/t. Söödarukki hind oli tänavu kolmandas kvartalis 106,44 EUR/t.

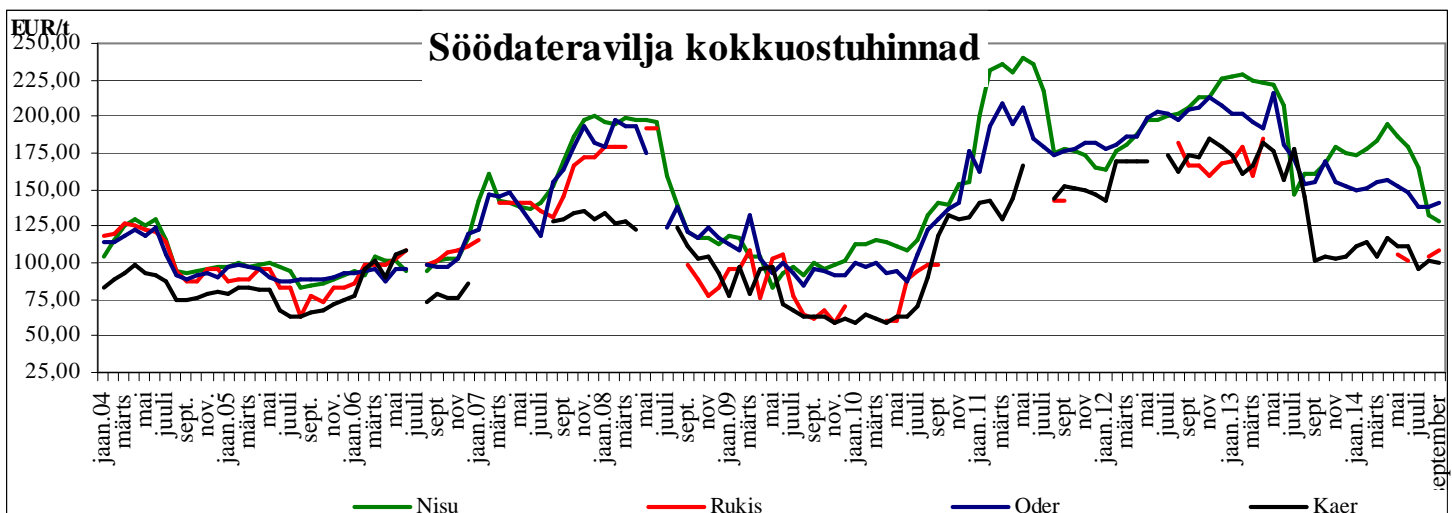
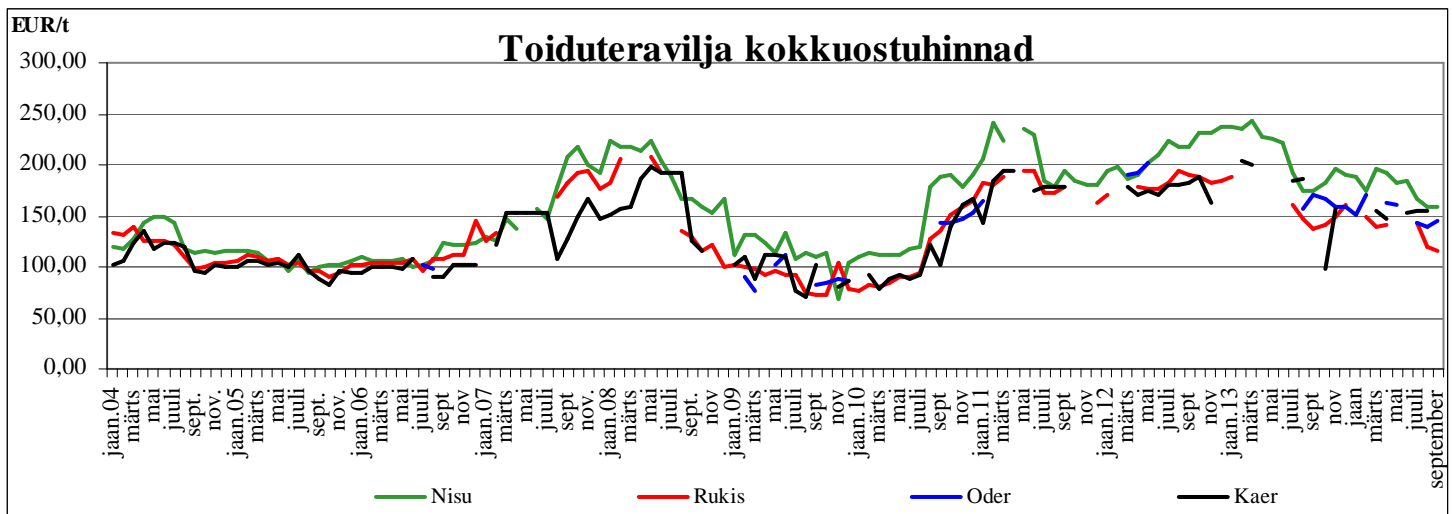
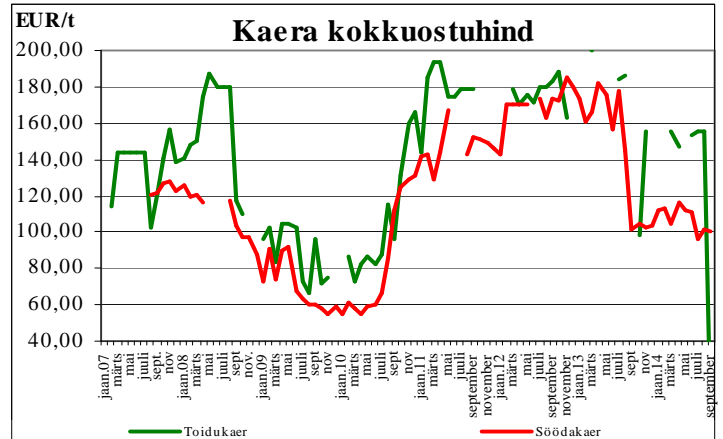
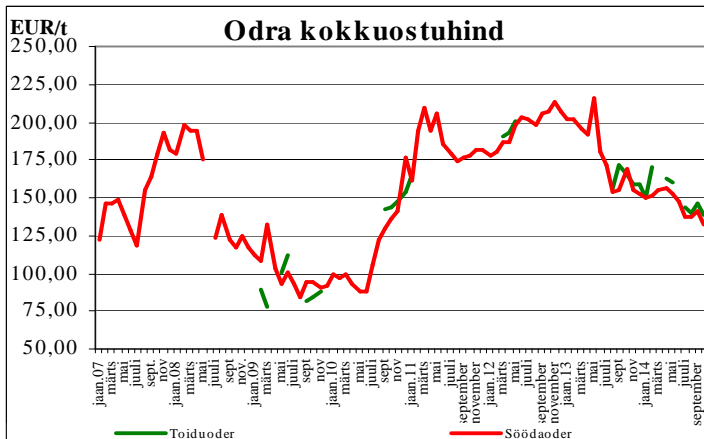
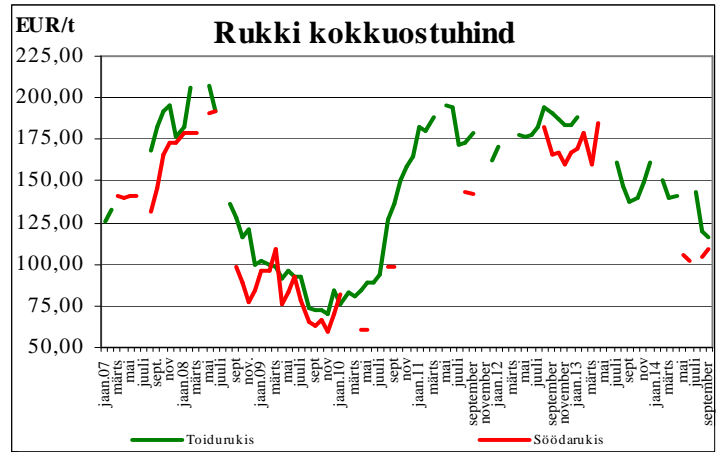
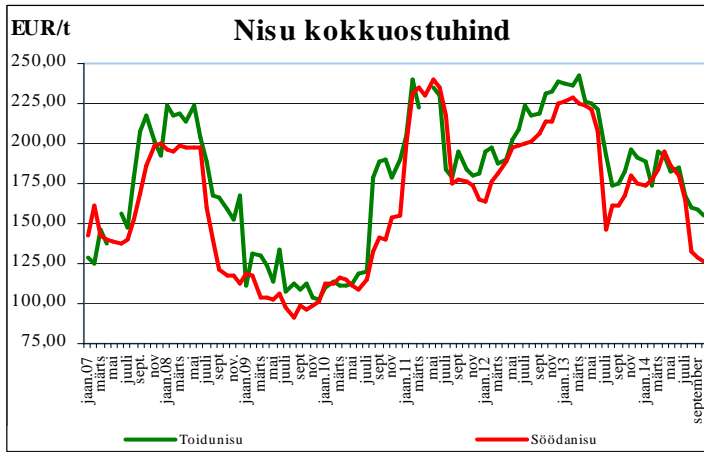
Teraviljaturg Lätis ja Leedus

Teravilja kokkuostuhinnad Lätis (ilma käibemaksuta, EUR/t)

	Hinna- selgitus	Jan. 2014	Veebr 2014	Märts 2014	Aprill 2014	Mai 2014	Juuni 2014	Juuli 2014	Aug. 2014	Sept. 2014
Toidunisu	DELFIRST	171,14	177,01	195,45	232,73	200,35	196,31	192,11	164,28	155,46
Söödanisu	DELFIRST	158,59	166,37	173,77	175,77	186,55	174,59	169,44	144,71	131,32
Toidurukis	DELFIRST	191,07	195,81	209,60	160,00	148,04	-	99,15	112,95	114,14
Söödaoder	DELFIRST	148,69	138,97	143,85	166,67	174,91	165,75	144,59	128,60	122,76
Söödakaer	DELFIRST	-	115,27	155,41	120,00	140,00	110,00	80,00	86,20	82,26

DELFIRST- hind tarnitult esimessele ostjale veokil; Allikas: EKI

Teravilja kokkuostuhinnad Leedus (EUR/t)

	Hinna- selgitus	Jaän. 2014	Veebr. 2014	Märts 2014	Aprill 2014	Mai 2014	Juuni 2014	Juuli 2014	Aug. 2014	Sept. 2014
Toidunisu	DELFIRST	177,64	175,22	181,75	191,61	193,43	186,41	176,27	145,65	141,00
Söödanisu	DELFIRST	181,70	171,15	177,95	183,57	188,16	178,80	174,09	137,87	118,94
Toidurukis	DELFIRST	98,31	130,51	-	-	136,94	-	112,45	114,12	116,39
Söödarukis	DELFIRST	135,67	135,75	131,17	138,68	153,42	145,80	127,27	111,04	111,62
Söödaoder	DELFIRST	166,26	166,76	162,14	173,48	163,63	160,49	159,56	129,08	122,12

Allikas: EKI

Põllumajandusbörsid

NYSE EURONEXT / MATIF – Pariisi rahvusvaheline futuuride ja optioonide turg, loodud 1986.a. veebruaris.

TOIDUNISU – futuur EUR/tonn

Lepingu kuud	17.11. 2014.	24.11. 2014.	01.12. 2014.	08.12. 2014.
Jaauuar 15	152,00	153,25	156,00	156,50
Märts 15	155,75	156,00	159,50	160,50
Juuni 15	159,25	159,50	163,50	165,00
August 15	163,00	162,00	165,00	168,50
November 15	170,75	172,50	174,00	176,25
Jaauuar 16	173,00	174,25	176,50	177,00
Marts 16	171,75	173,75	177,75	178,25
Juuni 16	158,25	160,25	157,00	157,00

RAPSISEEME – futuur EUR/tonn

Lepingu kuud	17.11. 2014.	24.11. 2014.	01.12. 2014.	08.12. 2014.
Veebr.15	336,50	342,00	338,25	343,00
Mai.15	339,75	343,50	339,75	343,25
Aug.15	339,50	343,25	340,00	343,50
Nov.15	342,25	346,75	344,25	347,75
Veebr.16	342,75	345,75	345,50	349,25
Mai.16	341,50	344,00	346,25	348,00
Aug.16	339,50	342,00	349,00	349,25
Nov.16	342,75	345,25	352,25	351,00

LIFFE – Londoni Rahvusvaheline Finantsfutuuride ja Optioonide Börs

08.12.2014.a. 1 GBP = 1,2747EUR

Nisu futuur EEK/tonn	17.11.2014.	24.11.2014.	01.12.2014.	08.12.2014.
Jaauuar 15	157,71	163,03	167,15	165,84
Märts 15	161,41	165,87	170,11	169,85
Mai 15	164,35	168,52	175,03	173,68
Juuli 15	164,91	169,79	174,91	173,93
November 15	172,92	178,44	182,29	181,52
Jaauuar 16	175,11	180,59	184,62	184,70
Märts 16	175,49	180,90	184,94	184,70
Mai 16	178,87	184,32	188,34	187,83
Juuli 16	-	-	188,28	187,44

Chicago Board of Trade, USA 08.12.2014.a. 1 USD = 0,8158 EUR

Nisu, min. 5000 bu (136 t)		
	USD/bu	EUR/tonn
Dets.14	610,00	182,83
Märts.15	598,00	179,24
Mai.15	602,00	180,43
Juuli 15	603,40	180,85
Sept 15	611,20	183,19
Dets.15	621,60	186,31
Märts.16	630,40	188,95
Mai.16	627,60	188,11

Kaer, min 5000 bu (86,2 t)		
	USD/bu	EUR/tonn
Dets.14	304,60	144,18
Märts.15	314,40	148,81
Mai.15	314,60	148,91
Juuli 15	315,40	149,29
Sept 15	314,00	148,62
Dets.15	308,00	145,78
Märts.16	313,60	148,44
Mai.16	313,60	148,44

Mais, min. 5000 bu (127 t)		
	USD/bu	EUR/tonn
Dets.14	377,40	121,31
Märts.15	390,20	125,42
Mai.15	398,60	128,12
Juuli 15	405,20	130,24
Sept 15	410,00	131,78
Dets.15	418,20	134,42
Märts.16	427,00	137,25
Mai.16	433,40	139,31

Teravilja kokkuostuhinnad EL-s, EUR/t käibemaksuta, suuremate kokkuostjate keskmine hind

	Hinna- Selgitus	September 2013	Juuli 2014	August 2014	September 2014	Muutus +/- %	
						Sept 14 / Juuni 14	Sept. 14/ Sept. 13
TOIDUNISU							
Belgia	DEPSILO	188,03	192,70	-	171,30	-11,5	-8,9
Taani	CIF (CPH)	204,97	196,80	182,69	179,85	-10,8	-12,3
Tšehhi	DELFIRST	174,05	165,35	154,32	153,19	-13,9	-12,0
Saksamaa	DEPSILO	180,12	176,08	167,11	158,63	-13,2	-11,9
Kreeka	FGATE	158,18	145,00	150,00	154,33	-9,2	-2,4
Hispaania	DEPSILO	189,10	192,04	179,47	175,86	-11,5	-7,0
Prantsusmaa	FOB	186,55	175,30	174,91	164,96	-11,2	-11,6
Itaalia	DELFIRST	194,40	185,80	183,83	180,85	-7,7	-7,0
Ungari	FGATE	147,32	150,65	152,07	156,58	-7,6	6,3
Austria	DEPSILO	175,00	165,79	157,85	156,54	-7,9	-10,5
Poola	DELFIRST	168,68	175,62	158,34	158,13	-14,8	-6,3
Rootsi	DEPPORT	191,74	-	-	155,00	-21,1	-19,2
Suurbritannia	DELPORT	202,58	263,09	200,66	200,06	-22,7	-1,2
SÖÖDAODER							
Belgia	DEPSILO	179,77	159,48	155,22	150,89	-11,4	-16,1
Tšehhi	DELFIRST	145,78	147,09	129,57	120,74	-22,6	-17,2
Taani	CIF (CPH)	159,97	-	-	-	-	-
Saksamaa	DEPSILO	168,92	149,64	144,52	141,44	-12,4	-16,3
Kreeka	FGATE	171,38	155,00	156,94	157,06	-13,3	-8,4
Hispaania	DEPSILO	170,49	168,04	164,94	165,33	-2,5	-3,0
Prantsusmaa	DELPORT	173,09	143,22	146,85	144,93	-6,5	-16,3
Iirimaa	DELFIRST	178,21	172,12	157,79	152,33	-17,0	-14,5
Itaalia	DELFIRST	189,42	170,47	169,17	167,03	-4,3	-11,8
Küpros		236,12	204,89	198,57	198,46	-9,0	-15,9
Holland	CIF Rotterdam	181,23	160,26	155,75	150,33	-13,7	-17,1
Austria	DEPSILO	169,06	150,13	137,75	136,96	-12,2	-19,0
Poola	DELFIRST	158,79	138,53	130,84	132,11	-26,7	-16,8
Portugal	DEPPORT	195,88	180,00	178,35	179,17	-2,8	-8,5
Soome	DELFIRST	141,98	130,59	125,31	122,53	-8,7	-13,7
Rootsi	DELPORT	166,23	-	-	133,79	-15,0	-19,5
ÕLLEODER							
Tšehhi		197,81	178,16	175,64	161,74	-12,5	-18,2
Taani	FOB (CPH)	185,97	181,70	181,09	175,62	-4,6	-5,6
Saksamaa	DEPSILO	205,03	210,00	198,90	194,03	-10,2	-5,4
Hispaania	DEPSILO	174,00	175,00	180,00	168,50	-4,3	-3,2
Poola	DELFIRST	187,87	165,67	170,48	171,89	-13,5	-8,5
TOIDURUKIS							
Tšehhi	DELFIRST	141,15	153,05	144,54	140,86	-4,7	-0,2
Saksamaa	DEPSILO	147,98	161,55	156,00	152,76	-9,9	3,2
Austria	DEPSILO	-	-	-	-	-	-
Poola	DELFIRST	111,32	123,26	115,04	118,23	-14,5	6,2
SÖÖDAKAER							
Saksamaa	DEPSILO	187,65	177,27	178,92	161,31	-7,6	-14,0
Austria	DEPSILO	172,50	167,50	147,50	140,50	-17,6	-18,6
Poola	DELFIRST	99,94	110,07	101,09	101,24	-21,8	1,3
Soome		138,67	125,00	124,29	119,20	6,7	-14,0

Allikas: EKI

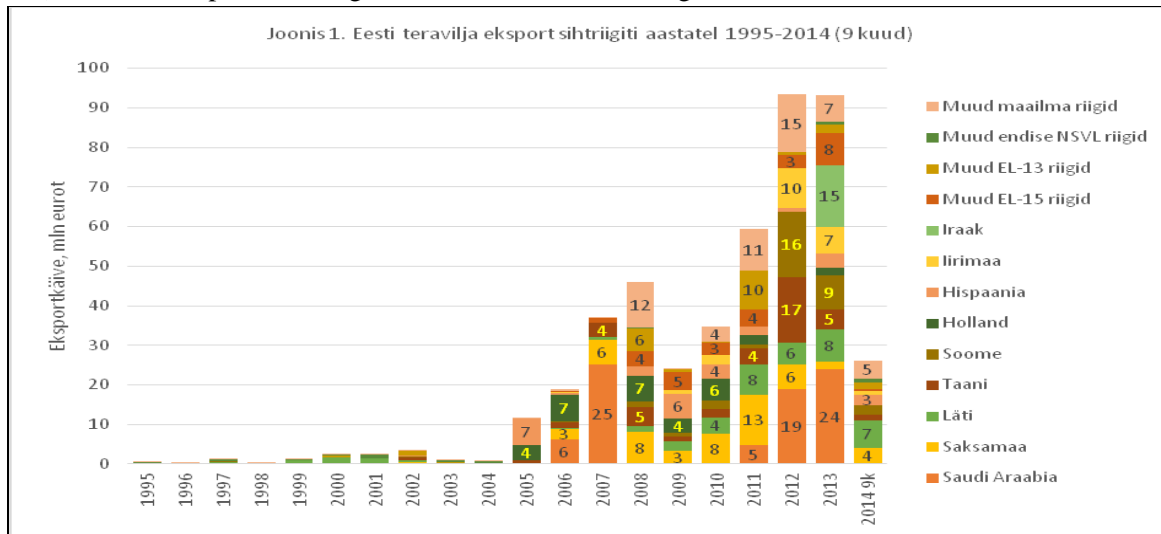
FGATE-hind talu värvavast; DELFIRST- hind tarnitud esimesele ostjale, veokil; DEPSILO-hind laost ärasõidul pärast mõningast hoiustamist, veokil; DELPORT- hind tarniut sadamasse; FOB- Incoterm: franko laeva pardal; DEPPORT- hind laevatatut sadamasse; sadamallahkuval veokil

Eesti teravilja ekspordi sihtriigid aastatel 1995-2014

Ants-Hannes Viira, Eesti Maaülikooli majandus- ja sotsiaalinstituudi teadur

Aastast 2005 võib Eestit pidada teravilja netoeksportijaks riigiks. Aastatel 1995-2004 eksporditi Eestist teravilja (KN kaubagrupp 10) kokku ligikaudu sama suures väärtuses, kui aastal 2005, vastavalt 13,4 ja 11,6 mln euro eest (joonis 1). Perioodil 2005-2014 on teraviljade eksport olnud kasvutrendis ning kaubagrupi 10 (teravili) summaarne eksportkäive 444 mln eurot. Kuna 2014. aasta teraviljasaak oli rekordiline, siis võib eeldada, et 4. kvartal annab (hoolimata eelnevate aastatega võrreldes madalamatest hindadest) 2014. aasta teravilja eksportkäibe märkimisväärse lisa.

Võrreldes piimatoodete ning liha ja elusloomadega, on teravilja ekspordi sihtriikide hulgas enam kaugemaid ning Euroopa Liitu mittekuuluvaid riike. Kui vaadelda perioodi 1995-2014 (9 kuud) teraviljade summeeritud ekspordi, siis eksportkäibe osakaalu poolest on olulisim ekspordi sihtriik olnud Saudi Araabia (79 mln eurot, 17,3% perioodi eksportkäibest), kuhu on eksporditud ainult otra. Samas ei ole Saudi Araabiasse igal aastal eksporditud. Oluliselt järgmine on Saksamaa (54 mln eurot, 11,8%), kuhu on eksporditud kõigil vaatlusalustel aastatel ning nii nisu, otra, kaera kui rukist.

Skandinaavia riikidesse on aastatel 1995-2014 teravilja eksporditud 111 mln euro väärtuses, sh Taani 41 mln euro eest (9,1% teraviljade kogueksportidist), Soome 34 mln euro eest (7,4%), Norrasse 20 mln euro eest (4,4%) ning Rootsi 16 mln euro eest (3,5%). Eriti märkimisväärne oli Skandinaavia riikide (peamiselt Taani ja Soome) osakaal teraviljade kogueksportidist aastatel 2012 ja 2013. Läti ja Leetu eksporditud teraviljade osakaal perioodi 1995-2014 eksportkäibest oli 13,1%, sh Läti eksporditi teravilju 43 mln euro väärtuses (9,4%) ning Leetu 17 mln euro eest (3,7%).

EL liikmesriikidest on Eesti teraviljade ekspordi sihtriigina märkimisväärse osakaaluga ka Holland, Hispaania ning Iirimaa. Nendes riikidesse on eksporditud praktiliselt kõikidel vaatlusaluse perioodi aastatel, sh Hollandisse 31 mln euro eest (6,7%), Hispaaniasse 29 mln euro eest (6,4%) ning Iirimaaale 21 mln euro eest (4,6%).

2013. aastal eksporditi Iraaki 15,4 mln euro väärtuses nisu. See moodustes teraviljade 2013. aasta eksportkäibest 17% ning aastate 2005-2014 teraviljade summaarsest eksportkäibest 3,4%. Ka teistel aastatel on mõnda üksikusse sihtriiki eksporditud märkimisväärse koguses teravilja, kuid nendest riikidest ei ole kujunenud püsivaid ekspordi sihtriike (teravilja kui enamasti toorainena eksporditava põllumajandussaaduse puhul pole püsivate eksporditurgude väljakujunemine ka nii oluline kui lõpptarbija suunatud kaupade puhul). Näiteks 2008. aastal eksporditi Kuveiti 5 mln euro ning Süüriasse 4 mln euro eest otra. 2011. aastal eksporditi nii Jordaaniasse kui Küprosele 5 mln euro väärtuses otra. 2012. aastal eksporditi Alpeeriasse 7 mln euro väärtuses nisu.

Lisaks joonisel 1 väljatoodud riikidele oli perioodil 1995-2014 ülejäänud nn vanade EL riikide osatähtsus teravilja kogueksportidist 6,5%, nn uute EL riikide osatähtsus 5,2%, endiste NSVL riikide osatähtsus 1,0% ning maailma ülejäänud riikide osatähtsus 11,5%.

Ülevaate koostamisel on kasutatud Eurostati andmeid

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda,
J. Vilmsi 53g, 10147 Tallinn
Telefon: 6009349, Faks: 6009350,
E-post: info@epkk.ee <http://www.epkk.ee>

Triikise väliandmist toetab Euroopa Liit

